

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 5. 3. 2013
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Karel Čapek – RUR**
Popis využití: práce s textem, porozumění textu, ověření znalosti o díle, vyhledávání informací
Čas: 15 minut

VÝCHOZÍ TEXT k úkolům 1 – 5

Alquist: Pojd' sem, děvče, ukaž se mi! Ty tedy jsi Helena? (*hladí ji po vlasech*) Neboj se, necouvej. Pamatuješ se na paní Dominovou? Ach, Heleno, jaké ta měla vlasy! Ne, ne, ty se na mne nechceš podívat. Tak co, děvče, je pitevna uklizena?

Helena: Ano, pane.

Alquist: Dobře, pomůžeš mi, vid'š? Budu pitvat Prima.

Helena: (*vykřikne*) Prima?

Alquist: Nu ano, ano, musí to být, víš? Chtěl jsem - vlastně - ano, chtěl jsem pitvat tebe, ale Primus se nabídl za tebe.

Helena: (*zakryje si tvář*) Primus?

Alquist: Ale ovšem, co na tom? Ach, dítě, ty umíš plakat? Řekni, co záleží na nějakém Primovi.

Primus: Netrap ji, pane!

Alquist: Ticho, Prime, ticho! - K čemu ty slzičky? Nu bože, nebude Prima. Zapomeneš na něj do týdne. Jdi, buď ráda, že žiješ.

Helena: (*tiše*) Já půjdu.

Alquist: Kam?

Helena: Abys mne pitval.

Alquist: Tebe? Jsi krásná, Heleno. Bylo by tě škoda.

Helena: Půjdu. (*Primus jí zastupuje cestu*) Pust', Prime! Pust' mne tam!

Primus: Nepůjdeš, Heleno! Prosím tě, jdi, tady nesmíš být!

Helena: Já skočím z okna, Prime! Půjdeš-li tam, skočím z okna!

Primus: (*zadrží ji*) Nepustím! (*k Alquistovi*) Nikoho, starý, nezabiješ!

Alquist: Proč?

Primus: My - my - patříme k sobě.

Alquist: Ty jsi řekl. (*otevře dveře ve středu*) Ticho. Jděte.

Primus: Kam?

Alquist: (*šeptem*) Kam chcete. Heleno, veď ho. (*strká je ven*) Jdi, Adame. Jdi, Evo; budeš mu ženou. Bud jí mužem, Prime. (*Zavírá za nimi*)

1. Uved'te, z jaké části hry pochází výňatek.

.....

2. Kdo je Alquist? Na základě znalosti díla jej charakterizujte.

.....
.....
.....

3. Kdo jsou Helena a Primus?

.....

4. Jaký cit mezi nimi vzniká? Jak konkrétně se projevuje v jejich jednání?

.....
.....

5. Vysvětlete, proč Alquist v závěru oslovuje Prima a Helenu jako Adama a Evu?

.....
.....

6. Co znamená zkratka RUR?

.....

7. K jednotlivým charakteristikám přiřaďte jména postav.

- a) chůva Heleny, služka, zástupkyně prostých lidí, sice nevzdělaná, ale „mluví z ní tisíc let“
.....
- b) sebevědomý, stojí v čele továrny na výrobu robotů
- c) zabývá se psychologií a výchovou robotů, na přání Heleny Gloryové u pár vybraných robotů pěstuje rozumové a citové schopnosti
- d) komerční ředitel R.U.R., dohlíží na ekonomické záležitosti, fascinují ho čísla, finanční efekt je pro něj prvořadý

8. Do kterého tvůrčího období Karla Čapka spadá dílo RUR?

- a) do prvního
- b) do druhého
- c) do závěrečného

9. Divadelní hru můžeme zařadit mezi díla:

- a) noetická
- b) utopická
- c) pragmatická

10. Označte neplatné tvrzení:

- a) Slovo robot vymyslel Karel Čapek.
- b) Slovo robot vymyslel Josef Čapek.
- c) Slovo robot se stalo mezinárodně uznávaným.
- d) Slovo robot je odvozeno od slova robota (= lopota, dřina, práce).

11. Jména postav mají symbolické významy. Z odpovídajících zdrojů zjistěte význam či původ jmen těchto postav:

- a) Helena
- b) Primus
- c) dr. Busman

12. Zamyslete se nad tím, kterými myšlenkami dokáže divadelní hra RUR promlouvat také k současnosti.

.....
.....
.....
.....